

Idees

La freqüència o la independència

Vicenç Villatoro

Què és més important, en política, proclamar solemnement quin és el nostre objectiu final, l'aspiració màxima a la qual volem tendir, o explicar quin pas farem aquesta tarda, demà i demà passat? És més important compartir l'estació final, a la qual potser es pot arribar per molts camins, o l'estació pròxima, per la qual potser es passa per anar a molt diverses destinacions? Són més importants els grans noms, els grans principis, que ens projecten cap a futurs més o menys utòpics, o les polítiques concretes i immediates, que ens permeten avançar, poc o molt, en una o altra direcció?

Encara que ho semblin, aquestes preguntes no són gens metafísiques. Jo crec que se les haurien d'estar fent i responent els nostres representants polítics. En el cas de les Balears i del País Valencià, en l'horitzó d'unes molt pròximes eleccions, en què es juguen moltes coses, però també apareixen noves oportunitats, diguem-ne impures. En el cas del principat de Catalunya, perquè potser seria útil la resposta per sortir del frustrant ambient de vodevil a què se'ns va abocar fa unes setmanes. Ras i curt: mentre a Catalunya parlàvem –brindant al sol– d'independència, ens estaven birlant la freqüència. Mentre fèiem servir la independència per expulsar els tebis del paradís nacionalista, el Govern valencià del PP es plantejava tallar les emissions de TV3 per al País Valencià gràcies a l'oportunitat d'or oferta pels socialistes espanyols, per boca de l'avui president de la Generalitat, José Montilla, i amb l'aval per passiva del primer govern tripartit de Catalunya.

La freqüència o la independència? La passa que es fa dia a dia o el gran horitzó de futur? Les dues coses, és clar. Però, en alguns casos, omplir-se la boca d'independència ha acabat servint perquè ens fotin la freqüència. Qui treu la freqüència analògica, qui posa la guineu del PP a guardar el galliner de la recepció de TV3 al País Valencià, és José Montilla, la mateixa persona a qui l'independentisme fa president de la Generalitat. L'estratègia cap a la independència fa que es posi com a president de la Generalitat a qui et pren la freqüència. Dit d'una altra manera, perquè no sigui una pura crítica de conjuntura: la política catalana oficial ha entrat en una fase retòrica i solemne, en la qual l'ús i l'abús de les grans paraules ens fa perdre de vista les passes concretes que hem de fer avui i demà. M'autoplagio una metàfora: en el temps d'en Pujol, no ens deien cap a on anava el tren, quina era la destinació final, però com a mínim es movia. TV3 es veia al País Valencià. Ara alguns ens diuen a crícs que el tren va cap a la independència. Però està aturat o reula. Ens prenen la freqüència. Es podia acusar el pujolisme de ser una praxis sense horitzó. Però ara la branca del nacionalisme que s'ha instal·lat al Govern ha optat per l'horitzó sense praxis. Proclama emfàticament el seu punt final de destinació. Però el tren reula. Més explícitament independentistes que mai, però sense la freqüència. I no deixa de ser curiós que els únics moviments que vanen davant –discutibles, però certs– que fa el nacionalisme des del govern els faci un conseller independent...

Certament, volem la freqüència per a alguna cosa. La volem perquè hi hagi més llibertat de comunicació, però també per preservar un espai lingüístic i cultural, per evitar la minorització d'una llengua, per mantenir una personalitat nacional, per ser nosaltres en el món. Darrere la demanda de la freqüència hi ha un projecte, hi ha un horitzó, tot i que no sempre s'expli- citi. I a l'inrevés? Darrere de la proclamació emfàtica i continuada d'un objectiu –la independència– hi ha un programa per al dia a dia, una estratègia sobre les freqüències, un afany de construir progressivament i constantment nació?

Quan era jove, a la Universitat, hi havia gent que era molt feliç en les discussions teòriques, perquè estava apuntada a un contestador automàtic que tenia respostes a totes les preguntes. Parlàvem de presons, de com havien de ser, d'on s'havien de fer. I aquella gent feliç et deia: en la societat sense classes no hi haurà delinqüència, per tant, no caldran pre-

José Montilla

sons. Parlessis del que fos, de cultura, d'economia, de medi ambient, la resposta sempre era un futur idíl·lic, una destinació final perfecta, on tot estaria solucionat. No calia programa. Només calia horitzó. Certament, en els camins que alguns havien triat al llarg del segle XX per arribar a aquest horitzó perfecte hi havia moltes i moltes marrades, però això és una altra cosa. Per a aquells companys feliços, la possessió en exclusiva d'una paraula tòtem els alliberava de pensar què havia de fer avui i què s'havia de fer demà. Molt bé, a la societat socialista no hi caldran presons. Però què fem amb un delinqüent que han detingut aquest matí mentre va arribant ben lentament la societat sense classes? On el guardem?

Torno a les preguntes del començament. De segur que tot és important. Cap a on anem, però també quina passa fem avui. Quin és el destí, però també quin és el camí immediat. Tinc la sensació que a Catalunya l'apel·lació màgica i mítica al destí final acaba servint de coartada per a la immobilitat o per a la reculada d'avui. No és que la independència ens faci perdre la freqüència. És que mentre somiem amb la independència, donem ales a qui se'ns emporta la freqüència.